

Fondy EHP a Norska v České republice podporují nejen zdravotnické projekty

Lucie Pytlová¹, Jaroslav Šejvl²

e-mail | lucie.pytlova@mfcz.cz

1 | Centrum pro zahraniční pomoc Ministerstva financí ČR, Praha

2 | Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

Fondy EHP a Norska

Svým vstupem do Evropské unie v roce 2004 se Česká republika stala – kromě jiného – i příjemcem prostředků z Fondů EHP (Evropský hospodářský prostor) a z Norských fondů. Donory těchto finančních prostředků jsou země Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), tedy Norsko, Lichtenštejnsko a Island, a prostřednictvím fondů přispívají patnácti (v případě Fondů EHP), respektive třinácti (v případě Norských fondů) zemím ze střední, jižní a východní Evropy na snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru. Tento přístup je stanoven ve smlouvě o Evropském hospodářském prostoru, jehož prostřednictvím mají Norsko, Lichtenštejnsko a Island přístup na jednotný trh EU. Fondy EHP fungují nepřetržitě již od roku 1994, Norské fondy pak od roku 2004. Specifikem Fondů EHP a Norska je důraz na spolupráci s partnery z donorských zemí.

Oblasti, které fondy EHP a Norska podporují, mají velmi široké spektrum

Jedná se zejména o následující oblasti: inovace, výzkum, vzdělání a konkurenceschopnost; sociální inkluze; zaměstnávání mladých a boj s chudobou; životní prostředí; energetika; klimatická změna a nízkouhlíková ekonomika; kultura; občanská společnost; dobrá správa; základní práva a svoboda; spravedlnost a vnitřní záležitosti.

Programy financované Fondy EHP a Norska v ČR v programovém období 2014–2021

- Výzkum (program KAPPA)
- Vzdělávání
- Kultura
- Zdraví
- Řádná správa
- Životní prostředí
- Lidská práva

Z projektu „Pacientský hub“ na podporu pacientských organizací, setkávání pacientů, expertů i veřejnosti v oblasti zdraví (<https://www.pacientskyhub.cz/>)

- Spravedlnost
- Vnitřní věci
- Občanská společnost (Active Citizens Fund)
- Sociální dialog
- Bilaterální spolupráce

Z projektu „Program pozitivního rodičovství Triple P“. Program učí rodiče dovednosti potřebné k vybudování zdravých rodinných vztahů, zvládnání nevhodného chování dětí a předcházení problémům při jejich výchově (<https://triplep.cz/>)

Členky týmu COPERISK prezentovaly projekt na konferenci EUSPR 2023 v Sarajevu (BiH). Zleva Helena Horálek a Elizabeth Nováková.

Z těchto programů se oblasti adiktologie dotýká nejvíce **program Zdraví**. V něm byly vypsány dvě výzvy zaměřené na prevenci duševního onemocnění u dětí a adolescentů – celkem bylo podpořeno 18 projektů zaměřených mimo jiné na pilotování týmů duševního zdraví na základních školách, prevenci v blízkých vztazích, poruchy ve výživě, psychické zdraví v těhotenství nebo zdravé užívání digitálních médií. Na jaře tohoto roku si pak jednotliví příjemci mohli vyměnit své zkušenosti na společném setkání. Další výzva byla zaměřena na zlepšování zdraví ve vyloučených lokalitách. Podpořeny byly i patientské organizace, jejichž rozvoji se věnovala další z výzev. Kromě toho v rámci programu Ministerstvo zdravotnictví realizovalo tři velké projekty, jeden v oblasti podpory patientských organizací, jeden v oblasti antibiotické rezistence a poslední se týkal zavádění programu pozitivního rodičovství v ČR.

V rámci **programu Spravedlnost** se pak problematiky závislosti částečně dotýká většina projektů, ať už cílí na začleňování uvězněných osob zpět do společnosti (z programu jsou podpořeny např. projekty zaměřené na mentoring pro osoby propouštěné z výkonu trestu, vlajkovou lodí programu pak je zřízení Probačního domu v Písku), nebo na péči o vězněné uživatele drog, včetně následné péče po propuštění.

V České republice se nyní blíží ke konci třetí programové období. Alokace drtivé většiny programů již byly vyčerpány a všechny projekty, kterých bude přes 700, musí být realizovány do konce dubna 2024. V rámci nich do ČR připutuje až 184,5 milion EUR (cca 5 miliard korun). Připočítáme-li k tomu první dvě období, dospějeme k celkovým téměř 11 miliardám Kč a počtu 1 700 projektů.

Podrobnější informace k Fondům EHP a Norska lze nalézt na webových stránkách <https://www.eeagrants.cz/>

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Texty vznikly v rámci projektu Vývoj a pilotní ověření regionálního vzdělávacího modulu prevence duševního onemocnění dětí a dospívajících s důrazem na rizikové chování (ZD-ZDOVA1-012).

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Fondů EHP